

طرح درس دوره (Course Plan)

عنوان درس: اقتصاد بهداشت	تعداد واحد: ۲	نوع درس: نظری	فراگیران: دانشجویان کارشناسی بهداشت عمومی
پیش نیاز: ندارد	زمان ارائه: نیمسال اول ۱۴۰۱-۱۴۰۲	مدرس: دکتر رضا اسماعیلی (استادیار اقتصاد سلامت)	

شرح درس:

محدودیت منابع بخش سلامت و روند افزایشی مخارج سلامت، تاثیر شرایط اقتصادی-اجتماعی بر پایداری تامین مالی سلامت و توزیع مراقبت های سلامت از عللی هستند که طراحی، اجرا و استفاده از تحلیل های اقتصادی در نظام سلامت ایران را بیش از پیش ضروری می سازد. اقتصاد سلامت^۱ (اقتصاد بهداشت) جزء علوم نوین بین رشته ای و برگرفته از مبانی علم اقتصاد است که با هدف تحلیل تخصصی مباحث و چالش های اقتصادی بخش سلامت در بسیاری از کشور های دنیا توسعه یافته است و دانش و مطالعات آن نقش انکار ناپذیری در بهبود نظام برنامه ریزی سلامت کشور ها در سراسر دنیا داشته اند. هدف اصلی این درس آشنایی دانشجویان بهداشت عمومی با مفاهیم، قوانین و تحلیل های اقتصاد سلامت است.

اهداف ویژه:

در پایان این دوره از دانشجو انتظار می رود که:

۱. مفاهیم پایه اقتصاد سلامت را تعریف نماید.
۲. اهمیت توجه به اقتصاد سلامت در شرایط فعلی نظام سلامت های سلامت را توضیح دهد.
۳. تاریخچه و سیر تاریخی پیشرفت علم اقتصاد سلامت را بیان کند.
۴. خصوصیات ساختاری نظام سلامت و تفاوت های اساسی آن با سایر بخش های اقتصادی-اجتماعی را بیان کند.
۵. عرضه و تقاضای مراقبت های سلامت و قوانین آن را توضیح دهد.
۶. کارکرد های تامین مالی نظام سلامت شامل جمع آوری منابع، تجمیع ریسک و خرید خدمت را توضیح دهد.
۷. انواع هزینه و هزینه یابی در بخش سلامت را شرح دهد.
۸. ارزشیابی اقتصادی را تعریف کند و تکنیک های معمول انجام ارزشیابی اقتصادی مراقبت های سلامت را توضیح دهد.
۹. عدالت در سلامت و شاخص های مرتبط با آن را توضیح دهد.
۱۰. وضعیت اقتصاد سلامت در دنیا و در ایران را شرح دهد.
۱۱. پیشنهادهای را برای حل چالش های اقتصاد سلامت کشور ارائه نماید

روش تدریس: سخنرانی، بحث گروهی و تکالیف مطالعاتی

وسایل کمک آموزشی: کامپیوتر، دیتا پروژکتور و وایت بورد، ویدیو، سامانه های آموزش از راه دور

وظایف و تکالیف دانشجو:

- ۱- حضور منظم و فعال دانشجویان در کلاس.
- ۲- دانشجویان با مطالعه منابع با آمادگی قبلی در کلاس حضور یابند تا با شرکت در بحث تجربیات خود را در اختیار دیگران قرار داده و متقابلاً از دانش و تجربیات دیگران استفاده نمایند.
- ۳- دانشجویان برای انجام تکالیف خود از منابع جدید، مقالات و دانش به روز استفاده نمایند.

۴- هریک از دانشجویان یک موضوع از موضوعات مرتبط درس را با هماهنگی مدرس انتخاب نموده و با استفاده از مرور جامع منابع و مقالات مرتبط، مطالب را گردآوری و در کلاس درس ارائه نماید.

روش ارزشیابی دانشجویی:

ردیف	شرح فعالیت	درصد	نمره
۱	حضور منظم و شرکت فعال در مباحث کلاس	۱۰	۲
۲	ارائه سمینار در مورد موضوع انتخاب شده	۱۰	۲
۳	امتحان میان ترم (تشریحی و تستی)	۲۰	۴
۴	امتحان پایان ترم (تشریحی و تستی)	۶۰	۱۲
جمع		۱۰۰	۲۰

منابع:

- (۱) جزوه درس اقتصاد بهداشت، دکتر رضا اسماعیلی، دانشگاه علوم پزشکی گناباد.
- (۲) پور رضا، ابوالقاسم. اقتصاد بهداشت برای کشورهای در حال توسعه "راهنمای عملی" موسسه عالی آموزش و پژوهش مدیریت و برنامه ریزی. چاپ دوم-۱۳۹۳
- (۳) گزارش جهانی سلامت سال ۲۰۰۰، نظام های سلامت، ارتقای عملکرد. ترجمه احمدوند و همکاران. ناشر موسسه فرهنگی ابن سینای بزرگ. چاپ جدید

4) Folland, S. Goodman A.C & Santo M. (Last Edition) the Economics of Health and Health Care, Pearson Prentice-Hall, New Jersey, (Last edition),

(جدول زمان بندی ارائه جلسات)

جلسه	موضوع	اهداف عینی برای دانشجوی
اول	معارفه - معرفی درس - بیان شیوه ارزشیابی آشنایی با مفاهیم پایه اقتصاد سلامت و تاریخچه آن	<ul style="list-style-type: none"> • علم اقتصاد را تعریف نماید و موضوعات و اهداف آن را شرح دهد. • سلامتی و نظام سلامت را تعریف نماید • مفهوم هزینه فرصت (Oppurtunity Cost) در تصمیم گیری را توضیح دهد. • در مورد دلایل توجه به اقتصاد سلامت در شرایط فعلی نظام های سلامت بحث کند. • مروری بر تاریخچه اقتصاد سلامت را بیان کند.
دوم	اقتصاد کلان	<ul style="list-style-type: none"> • مهمترین روابط کارگزاران در اقتصاد کلان را توضیح دهد. • شاخص های اقتصاد کلان و نحوه محاسبه و کاربرد تحلیلی آن را توضیح دهد. • رابطه متقابل سلامتی و توسعه اقتصادی - اجتماعی جوامع را با شواهد توضیح دهد.
سوم	اقتصاد خرد (۱)	<ul style="list-style-type: none"> • تقاضا، عرضه و نقطه تعادل و عوامل موثر بر آن را توضیح دهد. • انواع کشش و عوامل موثر بر آن را شرح دهد.
چهارم	اقتصاد خرد (۲)	<ul style="list-style-type: none"> • انواع بازارها و ویژگی های آنها را بیان کند
پنجم	اقتصاد خرد مراقبت های سلامت	<ul style="list-style-type: none"> • شکست بازار در بخش سلامت را توضیح دهد. • ویژگی های کشش پذیری انواع مراقبت ها و خدمات سلامت را توضیح دهد.
ششم	تامین مالی نظام سلامت (۱): جمع آوری درآمد و تجمیع ریسک	<ul style="list-style-type: none"> • تامین مالی مبتنی بر مالیات را با ذکر تجربه کشورهای مختلف توضیح دهد. • بیمه اجتماعی و خصوصی را با ذکر تجربه کشورهای مختلف توضیح دهد • پرداخت از جیب را با ذکر وضعیت کشورهای مختلف توضیح دهد • سطح تجمیع ریسک و بازتوزیع منابع در انواع شیوه های تامین مالی بیان کند.

هفتم	تامین مالی نظام سلامت (۲): خرید خدمت	<ul style="list-style-type: none"> • مکانیسم پرداخت حقوق و مزایا و منافع آن را شرح بیان کند. • مکانیسم پرداخت کارانه و مزایا و منافع آن را شرح بیان کند. • مکانیسم پرداخت سرانه و مزایا و منافع آن را شرح بیان کند. • مکانیسم پرداخت بودجه و مزایا و منافع آن را شرح بیان کند. • مکانیسم پرداخت گروه های تشخیصی وابسته و مزایا و منافع آن را شرح بیان کند.
هشتم	آزمون میان ترم	---
نهم	هزینه یابی خدمات سلامت	<p>انواع اقلام هزینه در ساختار سازمان های سلامت را تعریف کند و نحوه محاسبه آن را شرح دهد.</p> <p>روش های هزینه یابی متداول برای سازمان های سلامت را توضیح دهد.</p>
دهم	مطالعات هزینه بیماری ها	<ul style="list-style-type: none"> • مطالعات هزینه بیماری ها (Cost of Illness Study) و روش شناسی متداول اجرای آن را توضیح دهد. • گزارشی از وضعیت هزینه بیماری های کشور ارائه نماید.
یازدهم	ارزشیابی اقتصادی مداخلات سلامت (۱)	<ul style="list-style-type: none"> • ارزشیابی اقتصادی (Economic Evaluation) را تعریف کند. • چهار تکنیک اصلی ارزشیابی اقتصادی مداخلات سلامت و تمایزات هر یک را شرح دهد. • تکنیک حداقل سازی هزینه را توضیح دهد و محاسبات را با یک مثال انجام دهد. • تکنیک هزینه-اثربخشی را توضیح دهد و محاسبات را با یک مثال انجام دهد.
دوازدهم	ارزشیابی اقتصادی مداخلات سلامت (۲)	<ul style="list-style-type: none"> • تکنیک هزینه-مطلوبیت را توضیح دهد و محاسبات را با یک مثال انجام دهد. • تکنیک هزینه-فایده را توضیح دهد و محاسبات را با یک مثال انجام دهد.
سیزدهم	عدالت در سلامت	<ul style="list-style-type: none"> • مفاهیم عدالت و برابری در سلامت و در دسترسی به مراقبت های سلامت را شرح دهد • منحنی لورنز و نحوه محاسبه ضریب جینی را توضیح دهد. • نحوه محاسبه شاخص های مشارکت مالی منصفانه، درصد پرداخت از جیب و مخارج کمرشکن مراقبت های سلامت را توضیح دهد. • وضعیت برخی کشورهای منتخب را از نظر شاخص های عدالت در سلامت بیان کند. • ارتباط بی عدالتی در سلامت و تعیین کننده های اجتماعی سلامت را توضیح دهد.
چهاردهم	اقتصاد بیمارستان	<ul style="list-style-type: none"> • ساختار هزینه ای و درآمدی بیمارستان ها و شاخص های مرتبط را شرح دهد. • استراتژی های افزایش کارایی در اجرای پروسیژر های درمانی بیمارستان را بیان کند.
پانزدهم	اقتصاد سنجی سلامت	<ul style="list-style-type: none"> • انواع داده برای اجرای مطالعات کمی اقتصاد سلامت را توضیح دهد. • تحلیل های آماری متداول برای تحلیل داده های اقتصاد سلامت را شرح دهد.
شانزدهم	ارزیابی فناوری سلامت (HTA)	<ul style="list-style-type: none"> • اهداف انجام HTA را بیان کند. • گزارش های HTA را نقد نماید.
هفدهم	بررسی چالش های اقتصاد سلامت در ایران و ارائه پیشنهادات	<ul style="list-style-type: none"> • مهمترین چالش ها و فرصت های اقتصاد سلامت کشور را بیان کند. • پیشنهادات متناسب برای حل چالش ها و استفاده از فرصت ها را بیان کند.
...	آزمون تراکمی	-